

FRIDRICHOVÁ, RADKA (2012): *La troncation en tant que procédé d'abréviation de mots et sa perception dans le français contemporain*. Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra romanistiky, Olomouc. 275 s. vč. příloh.

Předkládaná práce o francouzských tronkacích spadá do oboru lexikologie francouzštiny, přičemž v některých partiích značně přesahuje do oblasti morfologie a sociolingvistiky. Autorka se rozhodla komplexně prozkoumat jeden z produktivních způsobů tvoření nových francouzských lexikálních jednotek, syntetizovat dosavadní poznatky o tématu, kriticky je vyhodnotit a originálním způsobem a vlastním výzkumem je rozšířit či doplnit.

Práce členěna do pěti rozsáhlých kapitol, přičemž první, nejstručnější prezentuje motivy a metodiku práce (volba excerpovaného materiálu a práce s korpusem je pak podrobněji popsána v kapitole 4). Ve druhé kapitole autorka zkoumá dosavadní obecně rozšířené poznatky o zkracování obecně, jeho různé typy, definice jiných autorů a zmiňuje se o jazyce Internetu, který je použitím zkrácených slov charakteristický. Ve třetí kapitole se již zaměřuje jen na jeden konkrétní typ zkracování, a to na tronkaci, a analyzuje veškeré její způsoby, typy a projevy v současné metropolitní francouzštině (jiné varianty francouzštiny mimo Francii vzaty do úvahy nejsou). Autorka však ani v těchto kapitolách nezůstává u pouhého opakování poznatků cizích autorů, jejich názory – správně – kriticky rozvíjí a doplňuje. Čtvrtá a pátá kapitola pak přináší výsledky vlastní práce R. Fridrichové, tj. důkladnou analýzu excerptce několika vhodně zvolených francouzských periodik a konečně souhrn poznatků získaných relativně obsáhlým dotazníkovým průzkumem u sociolingvisticky různorodé skupiny respondentů. Následují závěry, cizojazyčné resumé, abstrakt, bibliografie a přílohy.

Z formálního hlediska je práce sepsána velmi kultivovanou francouzštinou, ve které neshledávám překlepy, ani stylistické či formulační závady. Práce s literaturou, její volba a odkazování na ni svědčí o zkušenostech a erudici autorky a jsou bezproblémové. Typografie a grafická úroveň je na vysoké úrovni – grafy, tabulky, schémata činí výklad srozumitelnější a přitažlivější. Anglické resumé by snad zasluhovalo jazykovou revizi. Ruské vlastní jméno (3. řádek, str. 81) bych zřejmě v souvislém francouzském textu transliteroval do latinky, naopak níže uvedený signifikant ruského příkladu bych ponechal v azbuce, tak jako autorka. Kromě tohoto zcela marginálního detailu nevidím nic, co by bylo možno práci vytknout.

Obsahově je práce průkopnická, kromě komplexní syntézy dosavadních znalostí přináší i poznatky nové, exaktní, empirické a poučné. Jde podle mne o práci podloženou a užitečnou a ani v tomto bodě v ní neshledávám nic, proti čemu by bylo možnost vznést zásadní námitky. Na některých místech se zdají být výklady snad poněkud stručné nebo zjednodušené. Např. v sedmiřádkové kap. 4.4.2 o fonetickém aspektu tronkovaných slov se mluví o pravidelnosti – *régularité* – v distribuci otevřených samohlásek v zavřených slabikách a zavřených samohlásek ve slabikách otevřených. To je spíš mnemotechnická pomůcka, školské pravidlo, které je narušováno, minimálně v případě [O] a [E] grafickou realizací těchto fonémů. Je zřejmé, že nejde o neznalost autorky, ale spíše o ekonomickou snahu na daném prostoru postihnout co největší počet jevů, protože disertační práce je již tak velice rozsáhlá.

Práce obsahuje i určitý srovnávací pohled, minimálně na terminologii (anglickou, českou) týkající se tohoto způsobu obohacování slovní zásoby. Zajímalo by mne, jak se čeští lingvisté vyrovnávají

s termínem *mot-valise* (o některých terminologických ekvivalencích autorka hovoří v kap. 3.7 – jde tedy spíše o téma k diskusi při obhajobě). V této souvislosti také to, zda se tento typ složeného zkracování vyskytuje i v češtině. Jde učinit nějaké srovnání nebo odhad produktivnosti tronkace v češtině proti francouzštině?

Práci hodnotím jako poutavou, originální, užitečnou, fundovanou a jako takovou ji doporučuji k obhajobě.

9. srpna 2012

Doc. PhDr. Jan Holeš, Ph.D.

Katedra romanistiky FF UP v Olomouci